

ПАРТИЯЛАРАРО МУЛОҚОТ —

**МИНТАҚАВИЙ
ҲАМКОРЛИКНИНГ
ИШОНЧЛИ КЎПРИГИ**

Қайд этилганидек, "Марказий Осиё — Хитой" мулоқоти мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни янги босқичга олиб чиқиш, ўзаро манfaatли ҳамкорликни янада кенгайтириш учун муҳим майдон ҳисобланади. Айниқса, сиёсий партиялар ўртасидаги очик ва самимий мулоқот халқлар манfaatларини яқинлаштириш, ўзаро ишончни мустаҳкамлаш ҳамда минтақа тараққиётига хизмат қиладиган умумий ташаббусларни илгари суришда муҳим аҳамият касб этади.

Депутат ва сайловчи

“ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ”

ДЕПУТАТЛАР ЭЪТИБОРИДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги партиямиз депутатларининг август якунидаги ҳудудий ўрганишлари доирасида аҳоли фаровонлигини ошириш ва “Ташаббусли бюджет” лойиҳаларини самарали ташкил этишга устувор аҳамият қаратилди. Парламент вакиллари томонидан ижтимоий соҳа муассасалари аҳоли, тадбиркорлик ва бандлик масалалари ўрганилиши билан бир қаторда, тизимнинг ўтган мавсумларида танлаб олинган лойиҳалар ижроси атрофлича таҳлил қилинди. Шунингдек, янги мавсумда аҳоли учун энг зарур бўлган мақбул лойиҳаларни илгари суриш бўйича муҳим вазифалар белгиланди. Фуқароларни узоқ вақтдан буён ташвишга солаётган тизимли муаммолар жойида ўрганилиб, уларни босқичма-босқич бартараф этиш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда.

Акс-садо

БУГУНГИ БЕФАРҚЛИК — ЭРТАНГИ МУАММО

Бир мамлакатнинг келажагини унинг қанча автомобиль сотиб олаётгани эмас, янги технология яратиб бериётгани белгиледи. Унинг қудрати қанча импорт маҳсулот истеъмол қиладиганида эмас, қанча ихтиро қиладиганида намоён бўлади. Биз ҳар куни хорижликлар яратган маҳсулотларни ишлатамиз. Телефондан фойдаланамиз. Замонавий дори воситаларини қабул қиламиз. Лекин бир лаҳза тўхтаб, ўзимизга савол берадиган вақт келди, назаримда. Биз нима яратяпмиз? Биз келажақ авлодга қандай технология қолдирамиз? Биз дунё ҳал қила олмаётган қайси муаммони ҳал қилиш устида ишляпмиз? Ибн Сино каби буюк алломалар етишиб чиққан заминда яшар эканмиз, бу саволлар бизни янада кўпроқ ўйлантириши керак.

ЙЎЛ ҳамда МАКТАБ МУАММОСИ ҲАЛ ЭТИЛДИ

НОМЛАРДА ЎЗЛИК ЯШАЙДИ

Фракция йиғилиши

СУДЬЯЛАР МУСТАҚИЛЛИГИ ВА ҲУҚУҚИЙ КАФОЛАТЛАРИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП фракцияси йиғилишида “Судьяларнинг мақоми тўғрисида”ги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди.

Қонун лойиҳаси 7 та боб ва 47 та моддадан иборат бўлиб, унда судьялар мақоми янада мустақкамлашга қаратилган қатор муҳим нормалар назарда тутилмоқда.

Хусусан, судьяликка номзодлар учун белгиланган ёш цензини амалдаги 35 ёшдан 30 ёшга тушириш, судьяларни дастлаб 5 йил муддатга, кейинчалик эса муддатсиз даврга тайинлаш тартибини жорий этиш таклиф қилинмоқда. Шунингдек, судьялик лавозимига, суд раиси ва унинг ўринбосари лавозимларига қўйиладиган талабларни кучайтириш, судьяларнинг малакасини оширишнинг аниқ даврийлиги ва муддатларини қонун даражасида белгилаш назарда тутилган.

Қонун лойиҳасида судьянинг алмаштирилмаслиги унинг мустақиллигининг муҳим кафолати сифатида мустақкамланмоқда. Шу билан бирга, судьяларнинг касбий фаолиятини баҳолаш, карьеравий ўсиши, ротация қилиниши ҳамда интизомий жавобгарлиги билан боғлиқ ҳуқуқий механизмлар ҳам такомиллаштирилмоқда.

Лойиҳада илғор хорижий тажрибалар асосида миллий қонунчиликка “истеъфодаги судья” институтини жорий этиш, судьяларнинг ижтимоий кафолатларини янада кучайтириш каби муҳим янгиликлар ҳам ўз аксини топган. Бундан ташқари, мамлакатимиз суд тизимида муҳим ислохотлар амалга оширилган 21 февраль санасини Суд органлари ходимлари куни сифатида белгилаш таклиф этилмоқда.

Муҳокамалар давомида қонун лойиҳасининг “Адолат” СДПнинг қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш ҳамда одил судловни таъминлаш гоёларига мос келиши таъкидланди. Фракция аъзоларининг фикрига қўра, мазкур қонун лойиҳаси судьяларнинг мустақиллигини таъминлаш билан бир қаторда, фуқароларнинг судга бўлган ишончини мустақкамлаш ва ҳар бир инсоннинг ҳуқуқи қонун асосида ҳимоя қилинишини кафолатлашга хизмат қилади.

Фракция йиғилишида қонун лойиҳаси атрофлича муҳокама қилиниб, қўллаб-қувватланди.

ПАРТИЯЛАРАРО МУЛОҚОТ – МИНТАҚАВИЙ АЛОҚАЛАРНИНГ ИШОНЧЛИ КЎПРИГИ

Бугунги глобллашув шароитида сиёсий партиялар ўртасидаги халқаро ҳамкорлик нафақат ўзаро тажриба алмашиш, балки умумий муаммоларга муштарак ёндашувларни шакллантириш, халқлар ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини янада мустақкамлашда ҳар томонлама муҳим аҳамиятга эга.

Шу маънода, Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси ва Қозоғистон Республикаси сиёсий партиялари вакиллари ўртасидаги учрашув ҳар икки мамлакат сиёсий ҳаётидаги илғор тажрибаларни ўрганиш, партиялараро мулоқотни янги босқичга олиб чиқиш ҳамда келгусидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлиكنинг устувор йўналишларини белгилашга хизмат қилади.

Қозоғистон Республикаси сиёсий партиялари делегациясининг юртимизга келиши ҳам ана шу ҳамкорлиكنинг муҳим белгиси бўлди. Меҳмонлар Ислон Каримов номидаги Тошкент халқаро аэропортида Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши вакиллари томонидан кутиб олинди.

Қозоғистон “Өділет” партиясидан Республика Қурултойи депутаты АйдоС Сарым, Республика Қурултойи депутаты, “Ауыл” партияси раиси Қайрат Айтуганов, “Ақ жол” демократик партияси раиси ўринбосари Серик Ерубаев, Қозоғистон Халқ партияси раиси ваколатли вакили Ислам Сункар, “Өділет” партияси Сиёсий Кенгаши аъзоси Нурбек Матжани ҳамда мазкур партиянинг кадрлар билан ишлаш ва ҳужжатлар таъминоти хизмати раҳбари ўринбосари

Амир Баяшлардан иборат делегация аъзолари билан дастлаб Қозоғистон элчихонасида парламентлараро ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди.

Қозоғистоннинг мамлакатимиздаги элчиси Ерали Тоғжанов, Қозоғистон Республикаси Қурултойи депутаты, Ўзбекистон “Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши раҳбарияти ҳамда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари иштирокида ўтган мулоқотда икки томонлама муносабатларнинг долзарб йўналишлари юзасидан фикр алмашилди. Учрашув икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлики янада ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга эканлиги қайд этилди.

Ташрифнинг иккинчи куни делегация аъзолари Самарқанд шаҳрида ўтказилган “Марказий Осиё – Хитой” сиёсий партиялари мулоқоти доирасида “Марказий Осиё – Хитой” мамлакатлари ўртасидаги алоқаларнинг мустақамланишида сиёсий партияларнинг ўрни” мавзусидаги халқаро конференцияда иштирок этишди. Шунингдек, анжуманда Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши раҳбарияти, партиянинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзолари ҳам қатнашди.

Конференцияда сўзга чиққан Қозоғистон Республикаси Қурултойи депутаты АйдоС Сарым ва бошқалар Марказий Осиё давлатлари иқтисодиёт, инвестиция, савдо ва транспорт-логистика соҳаларидаги ҳамкорликини кенгайтиришдан бирдек манфаатдор эканини таъкидлади.

Қайд этилганидек, “Марказий Осиё – Хитой” мулоқоти мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни янги босқичга олиб чиқиш, ўзаро манфаатли ҳамкорлики янада кенгайтириш учун муҳим майдон ҳисобланади. Айниқса, сиёсий партиялар ўртасидаги очиқ ва самимий мулоқот халқлар манфаатларини яқинлаштириш, ўзаро ишончни мустақкамлаш ҳамда минтақа тараққиётига хизмат қиладиган умумий ташаббусларни илгари суришда муҳим аҳамият касб этади.

Самарқанддаги мулоқотнинг сиёсий аҳамияти, энг аввало, Марказий Осиё мамлакатлари ва Хитой ўртасидаги муносабатлар минтақавий масалалар юзасидан умумий ёндашувларни шакллантириш ҳамда узоқ муддатли ҳамкорлик учун мустақкам сиёсий замин яратишга хизмат қилади. Демак, бундай мулоқотлар бугунги куннинг долзарб масалаларини муҳокама қилиш билан чекланмай, халқларнинг тинч, барқарор ва ўзаро манфаатли ҳамкорликка асосланган келажагини белгилашда ҳам муҳим омил бўлади.

“Адолат” СДП матбуот хизмати

Ўзбекистон ва Сербия: ЯНГИ БОЗОРЛАР САРИ ЙЎЛ

Белграддаги келишувлар Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги транспорт ҳамкорлиги учун янги имкониятларга йўл очиб берди. Автомобиль транспортида халқаро ташувлар, темир йўл инфратузилмаси ва ўрта йўлак бўйича қабул қилинган ҳужжатлар икки мамлакат муносабатларига янги амалий мазмун берди. Бу келишувлар Ўзбекистоннинг ташқи бозорларга чиқиш имкониятларини кенгайтириш, Сербия билан савдо ва саноат алоқаларини кучайтириш ҳамда янги логистика йўналишларини ривожлантиришга хизмат қилади.

Муҳаммад ВАЛИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
“Адолат” СДП фракцияси аъзоси

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Сербияга илк расмий ташрифи бунинг учун мустақкам сиёсий ва иқтисодий замин яратди. Белграддаги музокаралар якунида Ўзбекистон ва Сербия ўртасида стратегик шериклик муносабатлари ўрнатилди. Давлат раҳбарлари қўшма декларацияни имзолادилар. Транспорт соҳасида қабул қилинган ҳужжатлар эса янги шериклиكنинг амалий аҳамиятини янада оширди.

Бугун транспорт факат юк ва йўловчи ташвиш воситаси эмас. У бозорларни боғлайди, саноат кооперацияси учун шариоит яратди, товар ҳаракатини таъминлайди ва ташқи савдо самарадорлигига бевосита таъсир кўрсатади. Шу сабаб Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги транспорт ҳамкорлиги иқтисодий муносабатларнинг муҳим йўналишларидан бирига айланмоқда.

Автомобиль транспортида йўловчи ва юкларни халқаро ташвиш тўғрисидаги ҳужжат икки мамлакат ўртасида ташувларни янада ривожлантириш учун ҳуқуқий заминни мустақкамлашга хизмат қилиши кутилмоқда. Халқаро савдо эса масофанинг ўзи етарли мезон эмас. Юни етказиб бериш муддати, транспорт харажатлари, хавфсизлик ва хизмат сифати ҳам маҳсулотнинг рақобатбардошлигига таъсир кўрсатади.

Муҳими, ҳамкорлик автомобиль ташувлари билан чекланмайди. Ташриф якунида ўрта йўлакни қўллаб-қувватлаш ҳамда темир йўл инфратузилмаси соҳасидаги ҳамкорлик бўйича ҳам ҳужжатлар қабул қилинди. Бу транспорт масаласига кенг қамровли ёндашув шаклланаётганини кўрсатади.

Темир йўл катта ҳажмдаги юкларни барқарор ташвишда муҳим ўрин тутди. Автомобиль транспорти эса товарни ишлаб чиқарувчидан транспорт марказига ва ундан якуний манзилга етказишда юқори ҳаракатчанликини таъминлайди. Турли транспорт турларининг ўзаро мувофиқ ишлаши замонавий логистика самарадорлигининг муҳим шартларидан биридир.

Ўрта йўлак бўйича ҳамкорлик Ўзбекистон учун алоҳида аҳамиятга эга. Мамлакатимиз ташқи бозорларга чиқиш имкониятларини кенгайтириш ва транспорт йўналишларини диверсификация қилишга интилаётган бир шариоитда бундай ҳамкорлик келгусида логистика имкониятларини янада оширишга хизмат қилиши мумкин. Муқобил йўналишларнинг кенгайиши экспортчилар учун янги танлов, ташқи савдо учун эса қўшимча имконият демакдир.

Ўзаро савдони ошириш бўйича белгиланган вазифалар ҳам транспортнинг аҳамиятини янада кучайтиради. Музокараларда талаб юқори бўлган товарларни етказиб беришни кенгайтириш, Эркин савдо тўғрисидаги битимни

ишлаб чиқиш ва қабул қилиш, стандартлаштириш соҳасида ҳамкорликини йўлга қўйиш ҳамда ўзаро кўргазмалар ташкил этиш муҳимлиги таъкидланди.

Иқтисодий мантиқ оддий. Савдо ҳажми ортса, товар оқими ҳам кўпаяди. Бу эса транспорт ва логистика хизматларига бўлган эҳтиёжни оширади. Шу сабаб ташриф доирасида божхона ишларида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида ҳужжат қабул қилинган ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Замонавий логистикада юқнинг тез ҳаракатланиши фақат автомобиль ёки поездга боғлиқ эмас. Божхона жараёнлари, ҳужжатлар алмашинуви ва тегишли хизматларнинг мувофиқ ишлаши ҳам катта аҳамият касб этади. Шу маънода транспорт, божхона ва савдо бир-бири билан узвий боғланган иқтисодий тизимни ташкил этади.

Белградда ўтказилган Ўзбекистон ва Сербия қўшма бизнес форуми ҳам ҳамкорликка амалий қизиқиш юқори эканини кўрсатди. Унда икки мамлакатнинг 200 нафардан зиёд расмий ва ишбилармон доира вакиллари, етакчи саноат ва савдо корхоналари раҳбарлари иштирок этди. Ўзаро етказиб бериладиган маҳсулотлар турини кенгайтириш ва божхона тартиб-таомиллари соддалаштириш ҳисобида савдо ҳажмини бир неча баробар ошириш бўйича марра белгиланди.

200 нафардан зиёд одамнинг иштирок этиши фақат форум кўламини кўрсатадиган рақам эмас. Бу янги иқтисодий шерикликка бўлган амалий қизиқиш ифодасидир. Ҳар бир янги шартнома товар ҳаракатини кўпайтиради. Ҳар бир қўшма ишлаб чиқариш лойиҳаси эса транспорт ва логистика хизматларига янги талабни шакллантиради.

Шунинг учун транспорт инфратузилмасини иқтисодий ҳамкорликдан алоҳида тасаввур қилиб бўлмайди. Янги бозорлар, янги саноат лойиҳалари ва

савдо оқимларининг самарадорлиги уларни ўзаро боғлайдиган ишончли логистикага ҳам боғлиқ.

Янги транспорт имкониятлари соҳада замонавий билим ва кўникмаларга эга кадрларга бўлган талабни ҳам оширади. Юк оқимларини режалаштириш, транспорт харажатларини таҳлил қилиш, энергия самарадорлигини ошириш ва логистика жараёнларини рақамлаштириш каби йўналишлар келгусидаги илмий ва амалий ҳамкорлик учун муҳим аҳамият касб этиши мумкин.

Дастурий таъминот ва сунъий интеллект соҳаларида лойиҳаларни амалга ошириш ҳам иқтисодий шериклиكنинг устувор йўналишлари қаторида қайд этилди. Бу келгусида транспорт соҳасида замонавий рақамли ечимларни ривожлантириш учун ҳам қўшимча имконият яратиши мумкин.

Келгуси йили Ўзбекистон Белград шаҳрида бўлиб ўтадиган EXPO 2027 халқаро кўргазмасида миллий павильон билан иштирок этади. Бу мамлакатимизнинг иқтисодий, технологик ва инвестиция салоҳиятини халқаро майдонда янада кенг намоён этиш имконини беради.

Белградда эришилган келишувларнинг энг муҳим жиҳати уларнинг ўзаро боғлиқлигидадир. Автомобиль ташувлари юк ҳаракати учун янги имкониятлар очади. Темир йўл инфратузилмаси транспорт алоқаларининг яна бир муҳим йўналишини ривожлантиради. Ўрта йўлак ташқи транспорт имкониятларини кенгайтиради. Божхона ҳамкорлиги товар ҳаракатининг самарадорлигини оширишга хизмат қилади. Саноат кооперацияси эса ушбу тизимни янги иқтисодий мазмун билан бойитади.

Эришилган келишувларнинг энг муҳим жиҳати уларнинг ўзаро боғлиқлигидадир. Автомобиль ташувлари юк ҳаракати учун янги имкониятлар очади. Темир йўл инфратузилмаси транспорт алоқаларининг яна бир муҳим йўналишини ривожлантиради. Ўрта йўлак ташқи транспорт имкониятларини кенгайтиради. Божхона ҳамкорлиги товар ҳаракатининг самарадорлигини оширишга хизмат қилади. Саноат кооперацияси эса ушбу тизимни янги иқтисодий мазмун билан бойитади.

Эришилган келишувларнинг энг муҳим жиҳати уларнинг ўзаро боғлиқлигидадир. Автомобиль ташувлари юк ҳаракати учун янги имкониятлар очади. Темир йўл инфратузилмаси транспорт алоқаларининг яна бир муҳим йўналишини ривожлантиради. Ўрта йўлак ташқи транспорт имкониятларини кенгайтиради. Божхона ҳамкорлиги товар ҳаракатининг самарадорлигини оширишга хизмат қилади. Саноат кооперацияси эса ушбу тизимни янги иқтисодий мазмун билан бойитади.

Энди энг муҳим вазифа келишувларни ҳаракатга, имкониятларни янги маршрутларга, режаларни реал лойиҳаларга айлантиришдир.

Янги йўл ҳар доим янги манзилга олиб боради. Иқтисодиётда эса янги йўл янги бозор, янги шерик, янги инвестиция ва янги тараққиёт имконияти демакдир.

Ўзбекистон ва Сербия транспорт ҳамкорлигининг энг катта аҳамияти ҳам шунда. Бу ҳамкорлик Тошкент ва Белградни нафақат яқинлаштиради, балки стратегик шерикликини аниқ иқтисодий натижалар билан бойитади. Бугун очилаётган янги транспорт имкониятлари эртага кенгайган савдо, янги лойиҳалар ва халқароимиз фаровонлигига хизмат қиладиган мустақкам тараққиёт йўлига айланиши мумкин.

“ТАШАББУСЛИ БЮДЖЕТ”

ДЕПУТАТЛАР ЭЪТИБОРИДА

1

БЕМОРЛАРНИНГ ТИББИЙ МУХОФАЗАСИ ТАЪМИНЛАНДИ

Хаста инсоннинг дардига шерик бўлиш, оғир кунда унга малҳам топиш ва меҳр кўрсатиш — чинакам инсонийлик. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Гулнора Абдувоҳидованинг Хўжабод туманидаги ўрганишлари айнан ана шундай инсоний фазилатлар ва ҳаётий кўмакка муҳтож инсонлар ҳолидан хабар олишдан бошланди. Депутат тумандаги “Қувват Мурод” маҳалласида бўлиб, “Тикка” кўчасида истиқомат қилувчи 10 дан ортиқ оиланинг кундалик турмуш шароити, уларнинг ижтимоий ва тиббий таъминотини яқиндан ўрганди.

Учрашув давомида депутат оғир хасталик — жигар циррози билан курашаётган Донохон Ҳошимова ҳамда яқинда мураккаб ичак операциясини бошидан кечириб, айни пайтда реабилитация жараёнидаги Абдурахим Аҳмедовнинг хонадонларида бўлди. Шунингдек, “Альцгеймер” касаллиги туфайли доимий парваршишга муҳтож бўлган Маҳмуджон Мирзалиевнинг яшаш шароитлари кўздан кечирилиб, унинг зарур дори-дармон воситаларига бўлган эҳтиёжлари аниқланди.

Бу каби масалаларни эътиборсиз қолдирмасдан, уларга зудлик билан амалий ечим топиш мақсадида депутат ташаббуси билан ҳудудий тиббиёт бирлашмасининг масъуллари ва шифокорлар жалб этилди. Муҳокамалар натижасида беморларга малакали оилавий шифокорлар ва патронаж ҳамширалари бириктириш, шунингдек, уларни зарур дори-дармонлар билан узлуқсиз таъминлаш ҳамда хонадонларга манзилли ижтимоий ёрдам кўрсатиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМНИ ЙЎЛГА ҚЎЙИШ ҚўЛЛАБ-ҚўВВАТЛАНДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Мавлуда Адхамжоновна Андижон туманида яшовчи сайловчилар билан учрашиб, ҳудуддаги мавжуд муаммоларни ўрганди.

Хусусан, тумандаги “Гумбаз” маҳалласида бўлган М.Адхамжоновна дастлаб “маҳалла еттиллиги” билан суҳбатлашди, уларнинг иш фаолияти билан танишди. Мустиқиллигимизнинг 35 йиллиги, қонунчилигимизга киритилган ўзгаришлар билан МФЙ ҳаёти юзасидан фикр алмашилди. Маҳалла раиси Муқаддасхон Абдуллаеванинг таъкидлашича, “гумбаз”ликлар давлатимизнинг бугунги сийсати ва амалга оширилаётган ислохотлардан мамнун. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати муаммоларга ҳам эътибор қаратди. Маълум бўлишича, 2 нафар фуқаронинг саломатлигида муаммо бўлганлиги сабабли жарроҳлик амалиёти зарур. Фуқаро Гулноза Тожибоеванинг яшаш хонадони эса таъмирталаб бўлиб, қўшимча маблағ талаб этади.

Депутат ушбу масалаларни масъул раҳбарлар билан биргаликда бартараф этиш чораларини кўради. Ҳудуддаги 41-мактаб жамоаси ва ота-оналарни қийнаётган муаммо ҳам эътибордан четда қолмади. Аниқлаштиришча, мазкур мактабда инклюзив таълимни йўлга қўйиш зарур. Депутат бу масалани ўз назоратига олди ва жорий ўқув йилида ижобий ҳал этилишини билдирди.

“СЎКЧИЛИК”ДА ТРАНСФОРМАТОР МУАММОСИ ҲАЛ ЭТИЛАДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Манзура Салимова Тошлоқ туманида бўлиб, “Ташаббусли бюджет” жараёнида ғолиб деб топилмаган, аммо аҳоли кундалик ҳаёти учун муҳим бўлган лойиҳаларни ўрганди. Дастлаб депутат туман молия бўлимига бориб, туман ҳокимлиги вакиллари ҳамда мутасадди идоралар раҳбарлари билан биргаликда овоз бериш босқичида етарли овоз тўплай олмаган, лекин ҳал этилиши шарт бўлган инфратузилма тақдирларини муҳокама қилди.

Шундан сўнг, депутатнинг ўрганишлар мазлили тумандаги “Сўкчилик” маҳалласи бўлди. Маҳалла аҳли билан бевосита ўтказилган мулоқотда фуқароларни энг кўп қийнаётган муаммолардан бири — қўвват кескин пасайиб кетган ва талабга жавоб бермай қолган эски трансформатор масаласи кўтарилди. Электр таъминотини яхшилаш, янги трансформатор ўрнатиш ёки мавжудини қўвватлироғига алмаштириш бўйича тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

Албатта, инсон саломатлиги ва унинг дардига малҳам бўлиш — улкан савоб. Олий Мажлис Қонунчилик па-

латаси депутати Манзура Салимованинг “Ермозор” маҳалласида ўтказган қабули бу борада муҳим аҳамият касб этди. Хусусан, Муштарий Умарованинг муружаати депутат томонидан назоратга олинди. Муштарийнинг 3,5 ёшли эгизак фарзандларида нафас йўллари хасталиги аниқланди.

Болаларнинг соғлиғини тиклаш учун тиббий соғломлаштириш муолажалари зарур. Депутатнинг тегишли масъуллар билан ҳамкорликдаги сайъ-ҳаракатлари натижасида жажжи беморлар доволаниши учун имтиёзли йўлланма ажратилиши таъминланди.

Яна бир фуқаро — Рохатой Мирзаеванинг бошидаги ўсимта сабабли соғлиги жиддий безовта қилаётгани маълум бўлди. Депутат бу муаммога ҳам беварқ қарамай, масалани ижобий ҳал этди. Вилоят кўп тармоқли марказий поликлиникаси жарроҳи томонидан ўтказилган муваффақиятли кичик жарроҳлик амалиёти натижасида беморнинг бошидаги ўсимта олиб ташланди.

МУАММО ЕЧИМИНИНГ МОЛИЯВИЙ МЕХАНИЗМИ ТАЙЁРЛАНДИ

Ҳудудларда инсонларнинг кундалик ҳаракатланиши учун қулай ва хавфсиз шароитларни яратиш ижтимоий сийсатнинг устувор йўналишидир. Фарғона туманидаги “Саноат” маҳалласида яшовчи аҳоли, шу жумладан, мактаб ва техникум ўқувчиларининг кундалик қатнов хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ масала кун тартибига чиқди.

Маҳаллада пиёдалар учун зарур шароитларнинг етарли эмаслиги кўплаб ноқулайликларни келтириб чиқараётганди. Мазкур муаммони бартараф этиш мақсадида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Зиёбек Юнусов ҳолатни бевосита таҳлил қилди. Ўрганиш жараёнида аҳоли гавжум бўлган манзилда махсус пиёдалар йўлғай йўқлиги ўқувчилар ва пиёдалар ҳаётига хавф туғдириши мумкинлиги аён бўлди.

Масалани ижобий ҳал этиш учун лойиҳа “Ташаббусли бюджет” тизими орқали шакллантирилди ва уни амалга оширишга 301 миллион 621 минг 243 сўм миқдорда маблағ йўналтирилиши белгиланди.

Шундан сўнг, депутат “Адолат” СДП Фарғона вилояти кенгаши раиси ўринбосари Орифжон Ўлмасов ҳамда Фарғона шахар кенгаши раиси Саидумархон Валиев билан Фарғона шаҳридаги 2-сонли ихтисослаштирилган мактабга бориб, муассасада яратилган шароитлар ва эришилаётган юқори кўрсаткичлар билан яқиндан танишди.

Бугунги кунда 1 830 нафар ўқувчи таҳсил олаётган ушбу мактабда ўқув йили якунлари бўйича таҳсинга лойиқ натижалар қайд этилган. Алоҳида эътиборга молик кўрсаткич — 2025-2026 ўқув йилида мактабни тамомлаган 182 нафар битирувчининг 96 фоизи олий таълим муассасаларига қабул қилинганидир. Давлат олий таълим муассасаларига 89 нафар, нодавлатга 54 нафар, хорижий нуфузли олий даргоҳларга — Германия, Туркия, Жанубий Корея, Хитой ва бошқаларга — 28 нафар битирувчи ўқишга кирган, 20 нафари эса мuddатидан аввал талаба бўлиш имкониятини кўлга киритган.

Очиқ мулоқот тарзида ўтган учрашув якунида меҳмонлар томонидан мактаб кутубхонаси учун бадий ҳамда илмий-маърифий китоблар тўплами топширилди.

20 ЙИЛЛИК МУАММОГА НУҚТА ҚЎЙИЛДИ

Халқ билан юзма-юз мулоқот қилиш, уларнинг дарду ташвишларини тинглаш ва йиллар давомида тўпланиб қолган муаммоларга биргаликда ечим излаш — ҳудудлар ривожига йўл очади. Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП фракцияси аъзоси Дилмурод Исмоиловнинг Давлатобод туманидаги ўрганишлари айнан шу мақсадга хизмат қилди.

Дастлаб депутат “Қуйи Ровустон” маҳалласида бўлди. Сўнгги йилларда мамлакатимизда кенг оммалашаётган “Ташаббусли бюджет” лойиҳасида бу маҳалла аҳли ҳам иштирок этиб келмоқда.

— Маҳалламизда йўлларнинг раволиги ва ободлик масаласи аҳолини йиғирма йилдан зиёд вақтдан бери ўйлантириб келмоқда, — дейди Ҳожиакбар Носиронов. — “Ҳамкор” кўчасидаги йўлни асфальтлаш кўп йиллик озуларимиздан бири. “Ташаббусли бюджет”да аҳоли бирлашиб, ушбу масалани кўтарди. Ҳолибикка эриша олмаган бўлсак-да, ташаббусимиз ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Асосий мақсадимиз — одамлар учун қулай шароит яратиш. Буёун депутатимизнинг бу масалани жойига чиқиб ўрганаётгани бизга катта умид бағишламоқда.

Шундан сўнг, Дилмурод Исмоилов “Порлоқ” маҳалласига борди. Бу ҳудудда келажак эгалари бўлган ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, уларнинг билим ва салоҳиятини ошириш мақсадида туман Ёшлар ишлари агентлиги ташаббуси билан “Ёшлар зиё маркази” барпо этилиши режалаштирилмоқда.

Депутат ушбу лойиҳа учун мўлжалланган ҳудудни кўздан кечириб, қурилиш сифати ташкил этиш ва ёшларга янада кўпроқ қулайликлар яратиш юзасидан мутасаддилар билан маслаҳатлашди. Мулоқотда, шунингдек, лойиҳаларнинг ижтимоий аҳамияти, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиш ва ҳудуд инфратузилмасини комплекс яхшилаш бўйича фикр алмашилди.

БОҒЧАДА ТАЪМИРЛАШ ОЛИБ БОРИЛМОҚДА

Тошкент шаҳрининг Олмазор туманида

нидаги “Олтинкўл” маҳалласида жойлашган 548-сонли давлат мактабгача таълим ташкилоти 400 ўринга мўлжалланган бўлиб, бугунги кунда муассасада 293 нафар болажон тарбияланмоқда. Шу вақтга қадар боғчанинг санитария-гигиена хоналари, ичимлик суви ва канализация тармоқлари, шунингдек, ички ва ташқи йўлаклари таъмирталаб ҳолатга келиб қолган эди. Бу тарбияланувчилар ва муассаса ходимлари учун кундалик фаолиятда қатор ноқулайликларни юзага келтираётганди.

Мазкур муаммони бартараф этиш мақсадида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Гулруҳ Агзамованинг ташаббуси ва депутатлик овози орқали мазкур таълим даргоҳини таъмирлаш лойиҳаси тизимда ғолиб деб топилди.

Айни кунларда муассасада бунёдкорлик ишлари жадал олиб боришмоқда. Хусусан, санитария хоналарида сув ва канализация тармоқлари тўлиқ янгиланмоқда, ички коммуникация тизимлари қайта тартибга келтириляпти, пиёдалар йўлакларига бордюрлар тегилиб, асфальт ётқизиш учун тайёрларлик қўрилмоқда, ирригация ва сугориш инфратузилмасини яхшилашга алоҳида эътибор қаратилляпти.

Депутат ишларнинг боришини жойига чиққан ҳолда кўздан кечирди. Ўрганишлар давомида боғча раҳбарияти ҳамда қурувчи-пудратчи ташкилот вакиллари билан мулоқот қилиниб, қурилиш ишларини сифатли, замонавий талаблар асосида ва белгиланган мuddатда якунига етказиш юзасидан тегишли тавсиялар берилди.

“МЕНИНГ БОҒИМ” ЛОЙИҲАСИ ДОИРАСИДАГИ ИШЛАР ЎРГАНИЛДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Ойдин Абдуллаева пойтахтимизнинг Янгиҳаёт туманидаги маҳаллаларда бўлиб, фуқаролар ташаббуслари ҳамда ҳудудда амалга оширилаётган ижтимоий лойиҳалар ҳолатини яқиндан ўрганди.

Хусусан, “Менинг боғим” лойиҳаси доирасида манзарали дарахт қўчатларини экиш учун ажратилган ер майдонлари кўздан кечирилди. Аҳолининг мазкур экологик ташаббусида қизиқиши юқори. Уларнинг бу борадаги таклиф ва мулоҳазалари тингланди.

Шунингдек, баҳорги мавсумда “Ташаббусли бюджет” лойиҳасида депутат овози билан ғолиб бўлган “Янги Чоштепа” маҳалласида спорт ва болалар майдончасини барпо этиш ишларининг бориши эътиборда бўлди. Бунёдкорлик жараёнида аҳоли таклифларини инобатга олиш зарурлиги айтилди.

Ойдин Абдуллаева ўрганишдан кейин Янгиҳаёт тумани ҳокими ва мутасадди раҳбарлар билан учрашиб, аниқланган масалалар ҳамда аҳолининг муружаатларини атрофлича муҳокама қилди. Мазкур ташаббусларни ҳаётга самарали татбиқ этиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди.

Навбатдаги манзил — Сергели туманидаги “Номданак” маҳалласи ҳамда 297-сонли давлат мактабгача таълим ташкилоти бўлди. Ҳудудда болалар учун спорт майдончаси барпо этиш ма-

саласи кўтарилди ва мавжуд имкониятлар кўриб чиқилди. Шунингдек, депутат 297-сонли давлат мактабгача таълим ташкилотидagi шарт-шароитлар билан ҳам танишди.

Жараёнда муассаса биносининг том қисми таъмирталаб ҳолатга келиб қолгани ва ёгингарчилик мавсумида сув ўтиши каби муаммолар борлиги аниқланди. Бундан ташқари, тарбияланувчилар хавфсизлигини таъминлаш ҳамда муассаса ҳудудига бегона шахсларнинг киришини чеклаш мақсадида боғча теварак-атрофини ўраш зарурлиги қайд этилди.

Яқинда аниқланган камчиликлар ва кўтарилган масалалар туман мутасаддилари иштирокида бартараф этиладиган бўлди.

СЕРГЕЛИДА “КЕЛАЖАК” МАРКАЗИ ЗАМОНАВИЙ ҚИЁФА КАСБ ЭТАДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Елена Борисова ушбу масканда бўлиб, олиб борилаётган қурилиш-таъмирлаш жараёнлари билан танишди. Маълум бўлишича, 1981 йилда қурилган бино қаровсиз аҳволда бўлиб, биринчи ва иккинчи қаватлари, шунингдек, авария ҳолатидаги зинаси капитал таъмирлаш, коммуникация тармоқлари ва том қисми эса тўлиқ янгиланишга муҳтож эди.

Шу боис, мазкур объект “Ташаббусли бюджет” овоз бериш жараёнида етарли овоз тўплай олмаган бўлса-да, депутатнинг ташаббуси билан аҳолининг муружаатлари ва эҳтиёжларидан келиб чиқиб танлаб олинган. Ҳозирги кунда объектда таъмирлаш ишларининг 70 фоизи бажарилди. Лойиҳага кўра, марказни янги замона-

табгача таълим ташкилотига бўлиб, муассасани янги ўқув йилига ва куз-қиш мавсумига тайёрлаш борасида амалга оширилаётган таъмирлаш ишларини кўздан кечирди. Лойиҳа доирасида таълим даргоҳининг биносини тубдан янгилаш, тарбияланувчилар учун янада қулай, хавфсиз ва замонавий шароитлар яратиш режалаштирилган.

Хусусан, боғча биносиде капитал таъмирлаш ишлари бажарилляпти, кир ювиш хонаси, барча гуруҳ хоналари, ички ва ташқи ҳожатхоналар тўлиқ янгиланади, ички электр тармоқлари, иссиқлик тизими ва канализация қувурлари тўлиқ алмаштирилади, эскирган ёғоч эшик ва ромлар ўрнига замонавий ромлар қўйилади.

Куннинг иккинчи ярмида депутат Самарқанд шаҳридаги “Б. Зокиров” ва “Сартеппо” маҳаллаларида бўлиб, ҳудуддаги мавжуд ижтимоий шароитлар ҳамда “маҳалла еттиллиги”нинг кундалик иш жараёни билан яқиндан танишди.

Маҳалла фаоллари ва кенг жамоатчилик вакиллари билан ўтказилган мулоқотда фуқароларни қийнаётган муаммолар, бандлиқни таъминлаш, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни қўллаб-қувватлаш ҳамда ҳудудни обodonлаштириш масалалари атрофлича муҳокама қилинди.

МУЗРАБОТДА ОВОЗ УЧУН МАҚБУЛ ЛОЙИҲАЛАР ҚЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Зухриддин Мавлонновнинг Сурхон воҳасига хизмат сафари Ҳақим ат-Термизий зиёратгоҳини зиёрат қилишдан бошланди. Депутат Музработ туманига бориб, ҳудуддаги долзарб масалаларни ўрганишга

вий мебеллар ва жиҳозлар билан таъминлаш ҳамда атрофини обodonлаштириш ишлари ҳам режалаштирилган.

Био сентябрь ойининг охирида фойдаланишга топширилиши кўтилмоқда. Янгиланган марказда жами 20 та тўгарак фаолият юритади, унда 500 нафардан ортиқ ёшлар ва мактаб ўқувчилари ўз истеъдодларини юзага чиқариш ҳамда бўш вақтларини мазмунли ўтказиш имкониятига эга бўлади.

САМАРҚАНДА ИЖТимоий СОҲА ОБЪЕКТЛАРИНИ ЯНГИЛАШ ЭЪТИБОРДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Елена Комполщик Самарқанд шаҳрида “Ташаббусли бюджет”нинг 2026 йил 2-мавсумида депутатлик ташаббуси асосида ғолиб деб топилган лойиҳаларнинг молиялаштирилиши ва амалий ижроси юзасидан ўрганиш олиб борди.

Дастлаб Елена Комполщик Самарқанд шаҳридаги 54-сон давлат мак-

алоҳида эътибор қаратди. Туман ҳокими, туман прокурори, халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари, иқтисодиёт ва молия соҳаси масъуллари иштирокида “Ташаббусли бюджет” доирасида амалга оширилган ишлар ва келгусида ҳал этилиши лозим бўлган масалалар кўтарилди.

Мулоқотлар жараёнида овоз беришда ғолиб бўлмаган лойиҳалар орасидан ҳудуд учун энг зарур ва долзарб ташаббусларни танлаш масаласига алоҳида ёндашилди. Маълумки, амалдаги тартибга кўра, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари овоз беришда ғолиб бўлмаган лойиҳалар орасидан ҳудуд учун энг зарур ва долзарб ташаббусларни танлаб, 1 миллиард 648 миллион сўмгача маблағ йўналтириш имконияти берилган. Аммо бу ерда энг қийин масала — маблағ ажратиш эмас, қайси лойиҳа одамларга кўпроқ наф келтиришини адолатли танлаш ва уни мақсадли равишда йўналтириш экани таъкидланди.

Фракциямизнинг бошқа аъзолари томонидан ҳудудларда олиб борилган назорат-таҳлил ва ўрганиш тадбирлари ҳақида газетамизнинг кейинги сонларида хабар берамиз.

Илҳомжон АБДУСАЛОМОВ тайёрлади

ЧАҚАЛОҚЛАРНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ —

ҚАНДАЙ ИМКОНияТЛАР МАВЖУД?

Соғлиқни сақлаш тизимида амалга ошириладиган ислохотларнинг энг муҳим йўналишларидан бири — она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш. Кейинги йилларда соҳани модернизация ва трансформация қилиш, тиббиёт муассасаларини замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, малакали кадрлар тайёрлаш, тиббий хизматлар сифатини ошириш, тизимни рақамлаштириш ҳамда хусусий сектор ва давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда.

Бироқ соҳадаги ислохотларнинг самарасини баҳолашда умумий кўрсаткичлар билан чекланиб қолмаслик, жойлардаги ҳақиқий ҳолатни ўрганиш, мавжуд муаммоларни аниқлаш ва уларнинг амалий ечимларини излаш бугуннинг энг долзарб вазифаси саналади. Шу жиҳатдан **Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП фракцияси аъзолари Тоҳир Полвонов ва Манзура Салимованинг** соҳа мутахассислари билан биргаликда Республика ихтисослаштирилган она ва бола саломатлиги илмий-амалий тиббиёт марказининг Хоразм ва Фарғона вилояти филиалларидаги ўрганишлари ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Хусусан, депутатлар жойларда мuddатидан олдин туғилган чақалоқлар ретинопатиясини ўз вақтида аниқлаш, унинг олдини олиш ва даволаш борасида амалга ошириладиган ишлар билан танишишди.

Ўрганишлар давомида Хоразм вилоятидаги ҳолатга алоҳида эътибор қаратилди. 2024 йилда вилоятда 46 мингдан ортиқ чақалоқ туғилган бўлса, уларнинг мингта яқини мuddатидан олдин дунёга келгани аниқланди. Шунингдек, 2025 йилнинг биринчи ярмида мuddатидан аввал туғилган чақалоқларнинг 20 нафаридан кўз пардасининг шикастланиши аниқланган. Уларнинг 5 нафаридан эса касалликнинг оғир даражаси қайд этилган. Депутат жараёнда муаммонинг фақат тиббий эмас, балки унинг юзага келиш омилларига ҳам эътибор қаратди. Оролбўйи минтақасида жойлашган худудларда туғиш ёшидаги аёлларнинг айримларида камқонлик ва турли экстрагенитал касалликлар мавжудлиги маълум бўлди.

Бу ҳолат мuddатидан олдин туғишнинг олдини олишда ҳомиладорлик даврида профилактика ва тиббий кузатувни янада кучайтириш зарурлигини кўрсатади. Чақалоқнинг саломатлигига таъсир қиладиган омилларни ҳомиладорликнинг дастлабки босқичларида аниқлаш кейинги асоратларнинг олдини олишда муҳим аҳамиятга эга.

Фарғонада ҳам 2024 йилда 102 мингдан ортиқ чақалоқнинг 4 мингта яқини мuddатидан олдин дунёга кел-

гани муаммонинг кўлами қанчалик кенг эканини кўрсатди.

Вилоятдаги тиббий хизматлар ҳолати ўрганилганда, 2024 йилда бирламчи офтальмологик текширувдан ўтказилган кам вазнли чақалоқларнинг 9 нафаридан ретинопатиянинг турли босқичлари аниқланиб, даволаниш учун Болалар миллий тиббиёт марказига юборилган.

МУАММО ФАҚАТ ТАШХИС БИЛАН ЧЕКЛАНМАЙДИ

Депутатларнинг жойлардаги ўрганишлари давомида ретинопатияни аниқлаш ва даволашдан ташқари, чақалоқларга тиббий ёрдам кўрсатиш имкониятларига таъсир қиладиган бошқа муаммолар ҳам аниқланди. Масалан, ҳар икки вилоятнинг реанимация бўлимларида ўринлар етишмаслиги жиддий муаммо. Республика ихтисослаштирилган она ва бола саломатлиги илмий-амалий тиббиёт марказининг Хоразм филиалида 12 ўринга мўлжалланган жойда 30-35 нафар, Фарғонада эса 24 ўринга мўлжалланган жойда 40 нафар чақалоққа хизмат кўрсатилмоқда. Бу эса беморлар зичлигининг белгиланган меъёрдан ошиб кетишига сабаб бўляпти.

Бундан ташқари ҳомиладор аёлларни ўз вақтида рўйхатга олиш, тор доирадаги мутахассислар етишмаслиги ва гравидограмма текширувларини тўлиқ ўтказиш билан боғлиқ камчиликлар ҳам аниқланди.

Бу камчиликлар ўз вақтида бартараф этилмаса, мuddатидан олдин туғилган чақалоқларда турли асоратлар, жумладан, кўриш қобилиятининг жиддий зарарланиши ёки кўзнинг кўрмай қолиш ҳолатлари юзага келиши мумкин.

Маълумотларга кўра, ташхисдаги беморни даволаш учун 20-25 миллион сўм, хорижда даволаш учун эса 2-3 минг АҚШ долларигача маблағ сарфланмоқда. Демак, ретинопатияни барвақт аниқлаш ва даволаш нафақат боланинг саломатлигини сақлаш, балки оилаларни катта молиявий харажатлардан ҳимоя қилиш нуктаи назаридан ҳам муҳимдир.

Бахтиёр САЙДҚОСИМОВ, Янги ташаббуслар ва лойиҳалар маркази раҳбари

“Адолат” СДП фракцияси аъзоларининг жойларда ўтказган ўрганишлари аниқланган муаммоларни қайд этиш билан чекланиб қолмади. Бунда тахлилий маълумот тайёрланиб, Соғлиқни сақлаш ҳамда Иқтисодиёт ва молия вазирликларига юборилди. Мазкур мурожаат ва ўрганиш натижалари асосида мuddатидан олдин туғилган чақалоқлар ретинопатиясини ўз вақтида аниқлаш ва даволаш, уларда ногиронликнинг олдини олиш ҳамда тиббий хизматларни янада яхшилаш бўйича 2025-2030 йилгача амалга ошириладиган чора-тадбирлар дастури ишлаб чиқилди.

Ушбу дастур доирасида тиббий муассасаларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 24 февралдаги “Осиё тараққиёт банки иштирокида “Перинатал хизматларини такомиллаштириш” инвестиция лойиҳасини амалга ошириш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, туғруққа кўмаклашиш соҳасидаги тиббиёт муассасалари замонавий тиббий буюм-ускуналар билан жиҳозланиши режалаштирилди.

Шунингдек, янги туғилган чақалоқларда кўз касалликларининг олдини олиш мақсадида 16 та янги туғилган чақалоқлар рақамли ретинал тасвирлаш тизими, 17 та бинокляр офтальмоскопли лазерли фотокоагуляция қурилма хараид қилиниши ва улар Республика ихтисослаштирилган она ва бола саломатлиги илмий-ама-

лий тиббиёт маркази, унинг худудий филиаллари, Республика перинатал маркази ва Болалар миллий тиббиёт марказига тақсимланиши белгиланди.

Мазкур ускуналардан самарали фойдалана оладиган мутахассисларни тайёрлаш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Лойиҳа доирасида тиббий жиҳозлар етказиб берилгани ва мутахассислар ўқитилганидан сўнг худудий марказ филиалларига офтальмолог мутахассислиги бўйича штат бирлигини ажратиш юзасидан тақлифлар ва ҳисоб-китобларни қайта кўриб чиқиш режалаштирилди.

ЖОЙЛАРДА ЎЗГАРИШЛАР БОШЛАНДИ

Марказ филиалларига мuddатидан олдин туғилган, ретинопатияли чақалоқларни ташхислаш ва динамик кузатув хизмати болалар офтальмологларини ишга жалб этила бошланди. 2026 йил январь ойида тиббиёт муассасалари учун 5 дона замонавий ретинал камера сотиб олинди. Бугунги кунда мазкур ускуналар марказнинг Хоразм, Навоий, Самарқанд ва Тошкент шаҳар филиаллари ҳамда Болалар миллий тиббиёт маркази офтальмология бўлимларига фойдаланиш учун топширилди.

Бугунги кунда Фарғона вилояти филиалида офтальмолог штатида икки нафар мутахассис ўриндошлик асосида фаолият юритмоқда. Улар Республика кўз микрохирургияси марказида малака оширишди. Марказда офтальмоскоп ва лазертерапия аппарати ўрнатилди, шунингдек, В-скан аппарати хараид қилинди.

Хоразм вилояти филиалида ҳам икки имкониятлардан келиб чиқиб, офтальмолог фаолияти йўлга қўйилди. Офтальмологнинг вазифалари қайта кўриб чиқилиб, чақалоқларни қўриқдан ўтказишнинг стандарт алгоритми жорий этилди ва ҳисобот бериш тизими йўлга қўйилди.

Филиал кўз тубини текшириш учун ретинал камера, марказ лазер коагулятори ва замонавий офтальмоскоп билан жиҳозланди. Ушбу ускуналардан фойдаланиш натижасида биринчи марта Хоразм вилоятининг ўзида бир нафар чақалоққа катта ҳажмли лазер фотокоагуляцияси, яна 11 нафар чақалоққа кичик ҳажмли витреал инъекция ва лазер коагуляцияси (ЛКС) амалиётлари ўтказилди.

Қайд этиш керак, муаммонинг туб моҳиятини ўрганиш, соҳа мутахассислари билан мулоқот қилиш, мавжуд имконият ва камчиликларни таҳлил қилиш ва натижаларини тегишли ташкилотлар олдида аниқ масала сифатида қўйиш депутатлик назоратининг амалий аҳамиятини кўрсатади.

Ваъда эмас, амалий ечим

ЙЎЛ ҳамда МАКТАБ МУАММОСИ ҲАЛ ЭТИЛДИ

Худудлардаги муаммолар ўз-ўзидан ҳал бўлиб қолмайди. Бунинг учун, аввало, аҳолининг дардини эшитиш, муаммони жойида ўрганиш, масъул ташкилотлар олдида аниқ вазифалар қўйиш ва унинг ижросини назоратга олиш талаб этилади. Бу жараёнда халқ вакилларининг, хусусан, депутатларнинг фаоллиги муҳим аҳамият касб этади.

Зеро, депутатлик фаолиятининг асосий мазмуни ҳам сайловчилар манфаатини ҳимоя қилиш, уларни қийнаётган масалаларни тегишли ташкилотлар олдида олиб чиқиш ва амалий ечим топишга кўмаклашишдан иборат. **Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги “Адолат” СДП фракцияси аъзоси, депутат Бехзод Тўхтамуродовнинг** худудлардаги ўрганишлари бу борадаги амалий ишларга аққол мисол бўла олади.

Жумладан, Конимех туманидаги “Боймурод” маҳалласига қарашли Қўшқудуқ овули аҳолиси узоқ йиллардан бўён қумли ва нотекис йўл муаммосидан азият чекиб келаётган эди. Айниқса, овул аҳолисининг кундалик қатнови, чорвачилик билан боғлиқ юмушлари ва зарур хизматлардан фойдаланишида бу ҳолат қатор нуқулйликларни келтириб чиқарарди.

Аҳолининг мурожаатлари асосида мазкур масала депутат томонидан жойида ўрганилди. Масъул ташкилотлар ва мутасаддилар иштирокида муаммо муҳокама қилиниб, уни бартараф этиш бўйича амалий чоралар белгиланди.

Ҳозирда давлат аҳамиятига эга D 208 - D 191 автомобиль йўлининг “Боймурод — Қўшқудуқ — Дарвоза — Қандибай — Чордара сув омбори” йўналишида таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда.

Айни пайтда эски ва яроқсиз қопламалар олиб ташланиб, йўл сатҳи махсус техникалар ёрдамида текисланиб, қум-шағал аралашмасидан мустаҳкам асос ётқизилмоқда. Шунингдек, йўлни тўлиқ шағаллаштириш, ҳаракат учун қулай ҳолатга келтириш ва унинг сифатини белгиланган талаблар даражасига етказиш учун бюджет маблағлари ҳисобидан маблағ ажратиш режалаштирилган.

— **Амалга оширилаётган ишлар аҳоли учун катта қулайлик яратди. Йўлнинг яхшилланиши қишлоғимиз аҳолисининг қатновини таъминлаб, турмуш шароитимизга ижобий таъсир кўрсатади. Бундан жуда хурсандмиз, — дейди “Боймурод” ОФЙда яшовчи чорвадор Эркин Жанхўжаев.**

Депутатнинг худудлардаги ўрганишлари фақат йўлсозлик билан чекланиб қолмаётгани йўқ. Аҳолининг муносиб ҳаёт кечириши учун муҳим бўлган ижтимоий соҳа объектлари, жумладан, таълим муассасаларининг ҳолати ва уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш масалалари ҳам эътибордан четда қолмаётгани йўқ.

Навбахор туманидаги “Қизилтепа” маҳалласида жойлашган 31-мактабдаги ҳолат ҳам ана шундай ўрганишлар давомида депутат назоратига олинди.

Мактаб жамоаси ва маҳалла фаоллари “Ташаббусли бюджет” лойиҳасида иштирок этган, бироқ етарли овоз тўплай олмагани боис ғолиблар қаторига кирмаган эди. Ваҳоланки, 42 нафар педагог меҳнат қиладиган, 475 нафар ўқувчи таълим олаётган ушбу даргоҳнинг моддий-техник ҳолатини яхшилаш, таълим олиш учун муносиб шароит яратиш долзарб масалалардан бири эди.

Муаммо депутат назоратига олинган, вазият ўзгара бошлади. Таълим муассасасида кенг қўламли таъмирлаш ишлари бошланди.

2026 йил 24 августдан мактаб биносидан таъмирлаш ишларига киришилди. Тасдиқланган смета асосида лойиҳанинг умумий қиймати 1 миллиард 648 миллион сўмни ташкил этади.

Бугун одамлар ўз вакиллари орқали масалани тегишли ташкилотларга етказиш, унинг ҳал этилишини талаб қилиш ва натижасини кузатиш имкониятига эга. Энг муҳими, халқ вакили билан аҳоли ўртасидаги мулоқот қоғозбозлик ёки расмий учрашув доирасида қолиб кетмасдан, аниқ амалий натижа билан якунланмоқда.

Манба: uza.uz

ҚАРОВСИЗ ЕР ДАМ ОЛИШ МАСКАНИГА АЙЛАНАДИ

Халқ депутатлари Чилонзор тумани Кенгаши депутаты Алишер Ҳусайнов “Бек-тўпи” маҳалласида фуқаролар мурожаатларини тинглади. Учрашувда асосий эътибор худудни ободонлаштириш, яшил худудларни кенгайтириш, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш ва спорт билан шуғулланиши учун зарур шароитлар яратиш масалаларига қаратилди.

Мулоқотда фуқаро А.Каримжонов маҳалладаги қаровсиз ва фойдаланилмай ётган ер майдонини обод қилиб, аҳоли хордиқ чиқарадиган яшил масканга айлантириш ҳамда худудда тизимли сугориш тармоғини йўлга қўйиш таклифини билдирди.

Шу билан бирга, фуқаро Р.Ибрагимов 204-сонли мактабгача таълим ташкилотига туташ бўш майдонда маҳалла ёшлари ва болалар учун мини-футбол майдончасини барпо этиш ташаббусини илгари сурди.

Мурожаатларнинг аҳамиятини эътиборга олган ҳолда, туман ҳокими Саидқаҳҳор Холхўжаев ҳамда депутат Алишер Ҳусайнов бевосита худудга чиқиб, ушбу жойларни кўздан кечиришди. Таклифларни амалга ошириш чора-тадбирлари муҳокама қилиниб, бу борада тегишли мутасадди ташкилот ва идоралар масъулларига топшириқлар берилди.

Вазифалар ижроси депутат ва туман ҳокимлиги томонидан назоратга олинди.

Тошкент шаҳар кенгаши матбуот хизмати

НОМЛАРДА ЎЗЛИК ЯШАЙДИ

Баъзан бир қишлоқ ёки маҳалланинг номи кимларгадир оддий бир сўздек туюлади. Аслида эса у минг йиллик тарих, аждодлар ҳаёти, қадрият ҳамда халқ хотирасини ўзида мужассам этган бебаҳо меросдир. Географик объектлар номлари шунчаки бирор манзилни билдирувчи оддийгина атама эмас, балки миллатнинг тарихи, маданияти ва маънавиятини келажак авлодларга беминнат етказиб берувчи ёдгорлик ҳисобланади.

Бахтиёр ИСОҚОВ,
НамДУ доценти,
тарих фанлари номзоди,
“Меҳнат шухрати” ордени соҳиб

Сўнгги йилларда юртимизда миллий қадриятларни асраш, тарихий ҳақиқатни тиклаш, маънавий меросга ҳурмат билан ёндашиш жараёни давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Айниқса, Президентимиз томонидан миллий ўзликини англаш, тарихий меросни асраб-авайлаш ва халқимиз қадриятларини келажак авлодларга етказишга қаратилган қатор ислохотлар натижасида бугун географик объектлар тарихий номларини қайта тиклаш ишлари янги босқичга кўтарилгани ҳаммаимизга маълум.

Ўзининг тарихий номини табиий равишда йўқотадиган, шунингдек, субъектив тарзда йўқотиладиган географик объектлар мавжуд. У ёки бу жойнинг ўша ерда яшовчи аҳоли томонидан турли-туман сабаблар билан ташлаб кетилиши ва бора-бора номининг истеъмолдан чиқиб кетиши унинг унутилиши ва айнан шунга мувофиқ равишда тарихий топонимнинг ҳам йўқолишига, бунинг ортидан эса ушбу жой билан боғлиқ тарихнинг ҳам барҳам топишига сабаб бўлади. Субъектив равишда йўқоладиган жой номлари шу маконда истиқомат қилаётган аҳоли тақлифи, тавсияси, талаби ва ҳукумат қарорлари билан тарихий топонимнинг бўлак ном билан алмаштирилиши оқибатида юз беради.

Жой номларининг пайдо бўлиши, трансформацияси ва яшовчанлиги ташқаридан аралашувисиз содир бўлиб келган табиий жараён ҳисобланади. Янги пайдо бўлган аҳоли пунктларига ном бериш эса бундан мустасно.

Турфа-туман объектларни номлаш ва қайта номлаш нима учун керак бўлади?
Бу жараёнинг бир неча асосий, ўзига хос сабаблари мавжуд:

МАҲАЛЛИЙ ИДЕНТИФИКАЦИЯ: маҳаллий географик объектларнинг аниқ ҳамда тўғри график номлашнинг низолатда зарур. Бу шаҳар ва қишлоқлар ҳақида, улар тарихи, география ўрни, табиати, аҳолиси ҳаёти ва бошқалар тўғрисида тўғри тасаввур уйғотади.

МАДАНИЙ МЕРОС: номлар кўпичча тарихий ва маданий аҳамиятга эга. Улар орқали халқнинг тарихини, анъаналарини ҳамда маданиятини сақлаб қолиш мумкин. Номларни тарихий асосга қўра, аслича қайта номлаш маданий меросни муҳофаза қилиш ва уни ёдга олиш учун керак бўлади.

ТИП СИЁСАТИ: Давлат тилининг фаол равишда ривожланиб бориши учун географик объектларни номлашда айнан давлат тилидан фойдаланиш зарур. Бу, аҳолининг миллий идентификациясини мустаҳкамлашга яқиндан кўмак беради.

ТАШКИЛОТ ВА БОШҚАРУВ: географик объектларнинг аниқ номлашнинг давлат органлари ва маҳаллий ҳокимиятлар учун бошқарувни осонлаштиради. Бу жамоатчилик хизматлари, инфраструктурани ривожлантириш ҳамда ҳар хил ишчиликнинг лойиҳаларни амалга ошириш жараёнида самаралароқ бўлади.

ЖАМОАТЧИЛИК ИШТИРОКИНИ ТАЪМИНЛАШ: географик объектларни номлаш ва қайта номлаш жараёнида аҳолининг субъектив фикр-мулоҳазалари, тавсиялари, тақлифларини инобатга олиш жамоатчиликнинг иштирокини таъминлайди. Бу жамоатчилик билан мулоқотни яхшилаш ва аҳолининг ишчилик фаоллигини оширишга кўмак беради.

Қадим аждодларимиз луғатида “аслият” баробарида “миллий асосат” деган ибора ҳам мавжуд бўлган. Айнан миллий асосат билан дунёга келган чақалоққа исм, жойларга ўзбекона, халқона, тушунарли тарзда ном қўйиш таомили мавжуд.

Бизнингча, қишлоқлар, МФЙ ва кўчаларни қайта номлашда, энг аввал, фаоллар, зиёлиларнинг фикр-мулоҳазалари инобатга олинishi, ҳудудлар жойлашуви, рельефи, маҳаллий аҳоли анъаналари, тарихий қадриятлари назардан қочирилмаслиги зарур. Ҳар бир инсон ўз исми билан фахрлангани сингари жой номлари ҳам айнан шу ерда муқим яшовчи кишиларга гурур, фахр-ифтихор бахш этиши даркор. Токи, бир гуруҳ шахслар томонидан қўйилаётган роса жимжимадор, баландпарвоз, макон ва ҳудудга тўғри келмайдиган поймалар номаарни уч-тўрт йилдан сўнг тагин ўзгартиришга тўғри келмасин.

Ном қўйиш маданияти — ҳар бир халқ(этнос)нинг ўзига хос тарихий хотираси, маънавий олами ва эстетик қарашларининг кўзгусидир.

Ажнабий, номаъқул номларни қўйиш, аслий номларни ўзгартириш қандай ҳолатга олиб келади? Агар шундай қилишга имкон берилса ёки бепарволик қилинса, кўп минг йиллик тарихийлик ўчиб кетади. Инсон шуури ва қалбига бегоналик муҳрланиб қолади. Қадим аждодлардан фақатгина узилиш эмас, бора-бора йиманиши, уялиш, менсимаслик туйғуларни шаклланади.

Ҳар қандай одам, кимса, нусха эмас, чинакам инсоннинг яшаш ҳудуди чегаралари мана шу ерда яшовчиларнинг юрагидан ўтадиган чизикдир. Буни ҳар бир инсон онги, шуури билан англаб етиши, қалби билан ҳис қилиши шарт. Ўз ҳудудидаги ҳар бир номи айнан унинг ўзи қўйиши даркор, шундагина у ўз “мен”ини ифодалайди. Бегона номлар шунчаки сингил кетавермайди. Биз кўпичча бунга бефарқ, лоқайд муносабатда бўламиз, турли-туман хорижий сўзлар ҳамда номларни ўйлаб-нетиб ўтирмай ишлатаверамиз. Мана шу ишлатавериш уни оддий бир ҳолга, тартиб-қоида ва қонуниятга айлантириб қўяди.

Афсуски, бизда ҳозир ҳам неча минг йиллар мобайнида ҳолис, беминнат хизмат қилиб келган қадимий топонимларни ўзгартириб ташлавиериш билан бевосита боғлиқ муаммо сақланиб қолмоқда. Булар, биринчи навбатда, номларда, ҳужжат юртида, турли-туман реклама ва ҳоказоларда яққол намоён бўлмоқда.

Мазкур муаммонинг бартарафи этишда энг катта куч оммавий ахборот воситалари ҳисобланади. Бу, албатта, журналистлардан катта рухий-маънавий жасорат талаб этади. Даврий матбуот, телевидение ҳар бир чинакам ватанларвар фуқаро учун кенг қамровли майдон ҳисобланади. Энди аввал йўл қўйилган ҳатоларни тузатиш, кўпгина ата-маларни қайтадан номлаш ҳаётий зарурат, эҳтиёж сифатида кун тартибига чиқмоқда.

Тил ворислиги кўпиргидир. Халқнинг, миллатнинг тарихий-маданий мулкини авлодларга айнан тил туғфа этади, тортиқ қилади. Тил ўзни ўзгадан фарқлаб туради. Бу, биринчи навбатда, номлар — топоним, ойконим, гидроним ва бошқаларда акс этади. Ўз вақти, фурсатида ном сўзини изоҳлар экан, улуг аждодимиз, XI асрда яшаган, туркшунослик илмининг асосчиси бўлимиш Махмуд Қошғарий шундай дейди: “Ном — дин ва шарият. Бундан олиқиб, Тенгери номи дейилади...”

Ҳар биримиз бу ёруғ дунёга келган пайтимизда бобо-бувиларимиз тарафидан эзгу ниятда қўйилган исмиимиз сингари туғилган, истиқомат қилаётган қишлоғимиз, маҳалламизнинг номи ҳам бебаҳо маънавий мерос ҳисобланади.

Ном қадрияти аждодларимиз томонидан юксак даражада улуғлаб келинган. Ушбу қадрият Шарқий Турк ҳоконлиги ҳукмдори Кул тегин (685 — 731) битикларида ҳам тошга муҳрлаб қўйилган. Табғачлар босқини туфайли юз берган фожиа алам билан битилган: “*Табғач халқига бек бўладиган ўғил боласи билан кул бўлди, сулув қиз боласи билан чўри бўлди. Турк беклари туркча отини ташлади, табғач бекларининг табғачча отини қабул қилиб, табғач ҳоконга қарам бўлди ... Ичим Кул тегин билан сўзлашдик: отамиз, амалкимиз қозонган халқнинг оти, донги йўқ бўлмасин деб, ... тун ухламадим, Кундўз ўтирмадим ... Умайдай онам хотун бахтига ичим Кул тегин эр деган ном олди*...”

XIX асрдан бошлаб она тилимиз таркибига русча номлар, атамаларнинг шиддат билан кириб келиши бошланган эди. Фарғона водийсига қадар етиб келган темирйўл бекатлари Горский, Серов, Масальский, Ванновский, Горчаков, Федченко деган номлар билан аталган. Серов деганлари бекат номи бўлиши баробарида бекат жойлашган ҳудуднинг номи — топоними ўрнида ҳам қўллана бошланган. Ўша пайтлар Богдод эмас, Серово русума кирган, богдодлик энди ўзини сероволикман дейишни афзал кўра бошлаганди...

БМТнинг Географик номлар бўйича экспертлар гуруҳи (UNGEGN) қайсидир манзилга ном бериш жараёнида маҳаллий халқнинг анъаналари ва тили устувор бўлиши, бир ҳудудда (масалан, бирон-бир туманда) бир хил номли иккита объект бўлмаслиги (бу тез ёрдам, ўт учириниш ва почта хизматлари ишини қийинлаштиришдан ўзингиз ҳам яхши бохабарсиз) кераклигини тавсия этган.

Қишлоқ ёки маҳалланинг номи, бу — шунчаки манзил эмас, бу тарбия ва маданият ўчоғидир. Мен “Навбахор”, “Порлоқ”, “Хурият” ёки “Адолат” маҳалласида ашайман”, дейишда муайян масъулият ва гурур мавжудлигини ўзингиз ҳам яхши биласиз. Шундай экан, маҳалла номлари айтилган паллада йиманиш, уялиш, хижолат, истиҳола ва андиша қилиш эмас, фахрланиш, баралла айта олиш ҳиссини туйилиқ.

Соҳибқирон Амир Темур Самарқандни салтанати бошкенти сифатида танлагач, 1370 йилдан бошлаб жадаллик билан бу заминда улкан ва беқиёс даражада бунёдкорлик ишларини бошлаб юборган эди. Бир неча жойларда қалъа-қишлоқлар барпо этиш ҳамда уларни Бағдод, Дамашк, Миср, Султония, Шероз каби номлар билан аташга фармон берганди. Соҳибқирон фикрича, юқорида номлари қайд этилган шарқ шаҳарлари Самарқанднинг кўрки олдида оддий бир қишлоққа айланиб қолган эди.

Ўзбекистонда 10 мингдан зиёд қишлоқлар, маҳаллалар номлари — топонимларнинг (уларнинг таркибига микротопонимлар киритилмаган. Масалан, биргина Паромон қишлоғининг ўзида Кўчкантош, Тумшўқ, Етти зиндон, Йилқикамар, Кенгқўлат, Сассиқунгур, Қийиквой чўққи, Сулон, Жарбўйноқ, Яқкатут, Эгартош, Қўрғонарик, Эшонарик сингари кичик жой номлари ва гидронимлар ҳам бор) барчаси ҳанузга қадар маъно-мазмунни жиҳатидан соҳа мутахассислари томонидан тўла-тўқис ўрганилмаган.

Тил яшаса, миллат яшайди. Бироқ минг йиллар мобайнида ўз тарихий аслиятига қўйра АТАЛИБ КЕЛИНГАН ҚИШЛОҚЛАР, МАҲАЛЛАЛАР НОМИ ЭНДИЛИҚДА ЎЗГАРТИРИЛАВЕРСА, АҲВОЛИМИЗ ҚАНДАЙ КЕЧАДИ? ҲАММА ЖОЙНИ ОЗОДЛИК, ФАРОНЛИК, ЯНГИҲАЁТ, БАХТ, ШОДЛИК... КАБИ НОМЛАР БОСИБ КЕТМАЙДИМИ?

Бизнингча, қишлоқлар, МФЙ ва кўчаларни қайта номлашда, энг аввал, фаоллар, зиёлиларнинг фикр-мулоҳазалари инобатга олинishi, ҳудудлар жойлашуви, рельефи, маҳаллий аҳоли анъаналари, тарихий қадриятлари назардан қочирилмаслиги зарур. Ҳар бир инсон ўз исми билан фахрлангани сингари жой номлари ҳам айнан шу ерда муқим яшовчи кишиларга гурур, фахр-ифтихор бахш этиши даркор. Токи бир гуруҳ шахслар томонидан қўйилаётган роса жимжимадор, баландпарвоз, макон ва ҳудудга тўғри келмайдиган пойма-пой номларни уч-тўрт йилдан сўнг тагин ўзгартиришга тўғри келмасин.

Бугун дунё иқлим ўзгаришлари, атроф-муҳитнинг ифлосланиши ва табиий ресурсларнинг камайиши каби жиддий глобал муаммолар билан юзлашмоқда. Айниқса, Марказий Осиё минтақаси, шу жумладан, мазкур хавфлар таъсирига нисбатан заиф бўлган мамлакатимиз учун барқарор ва экологик тоза иқтисодий ривожланишни йўлга қўйиш ҳар қачонгидан ҳам долзарбдир.

Шодиёр НАРЗУЛЛАЕВ,
Тошкент давлат иқтисодиёт университети
катта ўқитувчиси

Президентимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 80-сессиясида сўзлаган нутқида мамлакат иқтисодиётининг асосий тармоқларини иқлим ўзгаришларига мослаштириш, углерод нейтраллигига эришиш ва “яшил” энергетика улушини кескин ошириш стратегик вазифа эканини алоҳида таъкидлаган эди.

Сайёрамиз миқёсида иқлим ўзгариши, биохимлаҳилликнинг йўқолиши ва атроф-муҳит ифлосланиши каби учта асосий инқироз кучайиб бораётгани қайд этилиб, Орол фожиаси оқибатларини бартараф этиш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва минтақада “яшил макон” барпо этиш борасидаги халқаро ташаббуслар қўллаб-қувватлангани.

Аслини олганда, “яшил” технологиялар орқали иқтисодиётда экологик тоза саноат ва энергетика тизимлари яратилиб, мамлакатларнинг рақобатбардошлиги, экспорт салоҳияти ҳамда халқ фаровонлиги оширилади. Тоза технология сифатида танилган бу йўналиш ресурслар, технологиялар ва иқтисодий моделлардан инновацион фойдаланиш орқали эмиссия, чиқиндилар ҳамда энергия таққилиғига қарши курашишга қаратилган.

Қайта тикланувчи энергия манбалари қаторига қуёш электр станциялари (масалан, Навоийдаги “Нур Навои” ва йирик қувватли бошқа станциялар), шамол энергетикаси (Зарафшон шаҳридаги станция), шунингдек, сувни тозалаш ва ядро технологияларининг қишлоқ ҳўжалиғидидаги тинч мақсадлардаги тадбирлари қиради.

Юртимизда бу борада кенг қўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. 2023–2030 йилларга мўлжалланган “Яшил иқтисодиётга ўтиш миллий стратегияси”га мувофиқ, 2030 йилгача энергия истеъмолининг 40 фоизини қайта тикланувчи манбалар ҳисобидан таъминлаш белгиланган. Тошкент шаҳрида махсус электробус йўналишлари очилиб, “Тошкент – яшил шаҳар” дастури доирасида минглаб дархалт экилмоқда ва велойўлаклар барпо этилмоқда.

Саноат ва қишлоқ ҳўжалиғида, жумладан, Навоий ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатларида энергия тежамкор ускуналар, фильтрация газ тозалаш тизимлари ҳамда томчиллатиб суғориш технологиялари жорий этилиб, сув сарфи кескин камайитрилмоқда.

Шу билан бирга, соҳага оид таълимни ривожлантириш ва илмий салоҳиятни ошириш муҳим аҳамият касб этади. Олий таълим муассасаларида “яшил технологиялар” ва “бизнес инкубатор” фанларини ўқитишни йўлга қўйиш, хорижий илгор тажрибаларни ўзлаштириш зарур. Чиқиндиларни бошқариш ва уларни қайта ишлаш даражасини ошириш (масалан, каналлация ва қаттиқ маиший чиқиндиларни қишлоқ ҳўжалиғида фойдаланиладиган ўғитларга айлантириш) мамлакатнинг экологик барқарорлигини таъминлайди.

Япония, Сингапур, Жанубий Корея ва Хитой каби давлатларнинг тажрибаси асосида яшил технологиялар бозори ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш орқали давлат иқтисодиётига улкан даромад келтириш мумкин. Ҳукумат даражасида атроф-муҳит сиёсатини такомиллаштириш, солиқ ва божхона имтиёзларини кенгайтириш ҳамда илмий-тадқиқот ишларига инвестицияларни йўналтириш ҳам экинновацияларни рағбатлантиради.

Зотан, келажак авлодларнинг соғлом турмуш тарзини таъминлаш учун туганмас ресурслардан — қайта тикланадиган энергия манбаларидан фойдаланишни кенгайтириш ва тоза технологияларни жадал ривожлантириш барқарор тараққиётнинг ягона тўғри йўлидир.

Мақсад билан яшаш бахт!

Аслида, ҳаётда бирор мақсад билан яшашнинг ўзи бахт! Мақсадсиз яшаш шундай кўргилик-ки, у ҳеч кимнинг бошига тушмасин! Кишида мақсад бўлса, унга эришиш йўлида курашиш, машаққат чекиш, таъна-дашномлар эшитиб қуйиб-ёниш ҳам бахт!

Эркин ВОҲИДОВ

Мағлубият ҳам керак!

Сиз “Мағлубиятлар ҳам шунчалик зарурми?” деб сўрашингиз мумкин. Зарурми, йўқми, улар юз беради. Инсон ўз орзу-умидлари учун эндишга курашга кирган чоғида тажрибасизлиги туфайли жуда кўп хатоларга йўл қўяди.

Ҳаётнинг моҳияти аслида етти марта йиқилиб, саккизинчисида оёққа туриб кета олишда.

Сиз яна “Агар шундай экан, ўз тақдиримизга эргашганлигимиз туфайли бошқаларга нисбатан кўпроқ азоб чекар эканмиз, нима кераги бор эргашшининг?” деб сўрашингиз мумкин.

Шунинг учунки, омадсизликлар ва мағлубиятлар, албатта, ортида қолади, биз ўзимизни бутунлай бахтли ҳис қиламиз ва ўзимизга кўпроқ ишона бошлаймиз.

Пауло КОЭЛЬО

БУТУНГИ БЕФАРКЛИК – ЭРТАНГИ МУАММО

Газетамизнинг жорий йил 14 август 32-сонида чоп этилган “СОҚҚАНИ БОС, СОҚҚАНИ!..” ёхуд одамлар дардидан даромад топаётганлар сарлавхали мақоламиз кенг жамоатчилик орасида қизгин муҳокамаларга сабаб бўлди.

Тахририятимизга қилинган қўнғироқлар, йўлланган мақолалар, ижтимоий тармоқлар орқали билдирилган муносабатлар муаммо жамоатчилигини ўйга солаётган масала эканини кўрсатди.

Чунки бугун инсонлар саломатлигидан фойдаланиб, турли сохта дорилар ва шубҳали воситаларни тарғиб қилиш ҳолатлари тобора кўпаймоқда. Энг ачинарлиси, бундай қаллобликлар фақат одамларнинг саломатлиги ва моддий манфаатларига зарар етказиш билан чекланмапти.

Улар жамият учун янада хавфли бўлган бошқа оқибатни ҳам келтириб чиқармоқда, инсонларнинг ҳақиқий тибби-

ётга, малакали шифокорларга ва давлат томонидан яратилган соғлиқни сақлаш тизимига бўлган ишончига путур етказмоқда. Бу эса бир қарашда оддий тижорий фириб-гарликдек кўринган ҳолатнинг аслида қанчалик кенг ва жиддий ижтимоий оқибатларга эга эканини аңглатади. Шу боис тахририятимизга йўлланаётган ҳар бир қўнғироқ, ҳар бир муносабат ва ҳар бир ҳаётий воқеа – бефарқ бўлиш мумкин бўлмаган ҳақиқатдан далолатдир.

Қуйида мазкур мақолага муносабат билдирган айрим юртдошларимизнинг фикрлари билан танишасиз. Зеро, одамлар дардидан даромад топишга уринаётганларга қарши энг кучли восита – бу жамиятнинг бефарқ эмаслиги, огоҳлиги ва ҳақиқатни талаб қилишида намоён бўлади.

Саломатлик – савдо объекти эмас!

Қандли диабет атрофидаги алдовлар ва сохта мўъжизалар ҳақидаги мақолани ўқир эканман, бир ҳақиқат хаёлимдан ўтди. Инсон саломатлиги билан боғлиқ масалаларда энг хавфли иллатлардан бири – унинг ортидан пул топишга уринувчи қаллобликдир.

Бежизга халқимиз “қалб” ва “қаллоб” сўзларини бир-бирига яқин таллаш қилмайди. Илдиш жиҳатидан бу икки тушунча ўртасидаги маънавий зиддият инсонни уйлантиради. Қалб одамни эзгуликка, инсофга ва ҳақиқатга етакласа, қаллоблик айнан шу қадриятларнинг акси сифатида намоён бўлади. Бугун дунёда юзлаб миллион ва элалар орасида ўз манфаати йўлида инсон дардини савдога айлантираётган кимсалар пайдо бўлаётгани, афсуски, жамиятимизда ҳам учраб тургани кишини чуқур ташвишга солади.

Фармацевтика соҳаси нафақат тиббиётнинг муҳим тармоғи, балки улкан иқтисодий бозор ҳамдир. Буни инкор қилиб бўлмайди. Дунё бўйлаб миллиардлар доллар айланадиган мазкур тармоқда реклама ҳам катта ўрин тутади. Шу боис интернет сайтлари, ижтимоий тармоқларда турли дори воситалари, биологик фаол қўшимчалар ва даммалар ҳақидаги тарғиботларга дуч келамиз.

Муаммо реклама мавжудлигида эмас. Муаммо реклама ҳақиқат ўрнини эгаллай бошлаганида пайдо бўлади.

Кузатишлар шунини кўрсатмоқдаки, айрим тадбиркорлар ва маҳсулот тарқатувчилар оддий воситани гўё барча дардларга даво бўлган мўъжиза сифатида тақдим этмоқда. Қандли диабет, юрак-қон томир ка-

салликлари, буйрак хасталиклари, бўғим оғриқлари ва яна ўнлаб дардларга қарши ягона ечим сифатида кўрсатилаётган маҳсулотлар ҳақида даъволар одамларнинг умиди ва ишончи билан ўйнашидан бошқа нарса эмас.

Мен турли фармацевтлар билан суҳбатлашганимда уларнинг кўпчилиги соҳанинг иқтисодий томони ҳақида очиқ гапирганига гувоҳ бўлганман. Албатта, тижорат ҳар қандай соҳада бўлади. Лекин инсон саломатлигига дахлдор маҳсулотлар ҳақида гап кетганда даромад бериши қанчалик лозим, деб биламан. Чунки бундай ваъдаларга ишониб қолган бемор ҳақиқий даволанишни кечиктириши, вақтни бой бериши ва касаллик асоратларини оғирлаштириб юбориши мумкин.

Шу ўринда ҳар бир фуқаро ўзига бир савол бериши керак. Нега ҳақиқий шифокор беморни текширмасдан туриб дори буюрмайди? Реклама эса ҳаммани бир хил усул билан даволашни ваъда қилади?

Жавоб оддий. Чунки тиббиёт илми таянади, реклама эса сотувга, яна ҳам аниқроғи, даромадга таянади.

Қандли диабет ҳақидаги мақолада кўтарилган муаммо фақат бир касаллик ёки бир маҳсулот ҳақида эмас. Бу жамиятда соғлиқ, ишонч ва масъулият масаласи ҳақидаги жиддий огоҳлантиришдир.

Саломатлик савдо объекти эмас. Инсон ҳаёти ва тақдири ҳар қандай тижоратдан устун туради.

Бу эса жуда хатарли ҳолатдир.

Чунки касалликни аниқлаш, ташхис қўйиш ва даволаш бўйича қарорни реклама берувчи, блогер ёки санъаткор эмас, балки шифокор қабул қилиши керак. Инсон соғлиғи бозор қоидалари билан эмас, тиббиёт қоидалари билан бошқарилиши шарт.

Айниқса, қонунчилик талабларига мос келмайдиган ёки самараси ҳаддан ташқари бўрттириб кўрсатиладиган маҳсулотларнинг “энг кучли

восита” каби иддао билан тарғиб қилиниши жамият саломатлиги учун жиддий таҳдид ҳисобланади. Айнан шу каби иллатларга қарши қонунчиликда белгиланган жазо чораларини қучайтириш лозим, деб биламан. Чунки бундай ваъдаларга ишониб қолган бемор ҳақиқий даволанишни кечиктириши, вақтни бой бериши ва касаллик асоратларини оғирлаштириб юбориши мумкин.

Шу ўринда ҳар бир фуқаро ўзига бир савол бериши керак. Нега ҳақиқий шифокор беморни текширмасдан туриб дори буюрмайди? Реклама эса ҳаммани бир хил усул билан даволашни ваъда қилади?

Жавоб оддий. Чунки тиббиёт илми таянади, реклама эса сотувга, яна ҳам аниқроғи, даромадга таянади.

Қандли диабет ҳақидаги мақолада кўтарилган муаммо фақат бир касаллик ёки бир маҳсулот ҳақида эмас. Бу жамиятда соғлиқ, ишонч ва масъулият масаласи ҳақидаги жиддий огоҳлантиришдир.

Саломатлик савдо объекти эмас. Инсон ҳаёти ва тақдири ҳар қандай тижоратдан устун туради.

Бахтиёр ИСҲОҚОВ,
Наманган вилояти

Санъаткорлар нима учун КИТОБЛАРНИ ТАРҒИБ ҚИЛМАЙДИ?

“Соққани бос, соққани...” ёхуд одамлар дардидан даромад топаётганлар сарлавхали мақолани ўқиб, унда кўтарилган бир жиҳат эътиборимни тортди. Бугун ижтимоий тармоқлар ва оммавий ахборот воситаларида илмий асосланмаган, ҳаққонийлиги шубҳа остида бўлган маҳсулотлар қандай қилиб инсонларга ишончли ва жозибали қилиб тақдим этилаётгани ҳақида кўп гапириш мумкин.

Аммо масаланинг ундан ҳам муҳимроқ томони бор. Бу реклама роликларидики кимларни кўраётимиз? Халқимизнинг сеvimли санъаткорларини. Таъкирли бошловчиларини. Минглаб, керак бўлса, миллионлаб инсонлар кузатадиган блогерларини. Улар экран орқали бизга бирор дори, уй-жой, автомобиль, кийим-кечак, кредит ёки турли хизматларни тавсия қилмоқда. Албатта, реклама қилишнинг ўзи айб эмас. Лекин савол бошқа ерда.

Нега санъаткорлар китобни реклама қилмайди? Нега машҳур инсоннинг ижтимоий тармоқдаги чиқиши, “ЯНГИ ТЕЛЕФОН ОЛИНГ!”, “ЯНГИ МАШИНА ХАРИД ҚИЛИНГ!” “ФАЗЛОН ХИЗМАТДАН ФОЙДАЛАНИНГ!” деган чақириқларга тўла? Ахир китоб ҳам маҳсулот-ку. Лекин у бошқа маҳсулотлардан фарқ қилади. Кийим инсоннинг ташқи кўринишини ўзгартиради. Автомобиль унинг манзилини яқинлаштиради. Уй инсонга бошпана бўлади. Аммо китоб инсоннинг келажига йўл очади. Унинг тафаккурини ўзгартиради. Дунёқарашини кенгайтиради. Савол беришни ўргатади. Энг муҳими, инсонни бошқаларнинг ваъдаларига эмас, ўз ақли ва билимига таянишга ўргатади. Жамият тараққиётини белгилайди. Давлат ривожига улкан ўрни бор. Бойликнинг энг катта манбаи ҳам – билим.

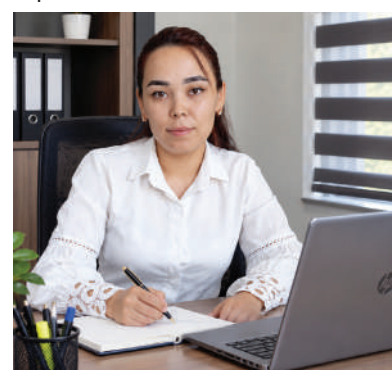
Бугун кўпчилик яхши ҳаётни тайёр имкониятдан кидиради. Кимдир кредит олиб, бой бўлишни истади. Кимдир осон даромад излайди. Чунки бизда баъзан натижага қизиқиш кўпроқ, унга олиб борадиган билимга қизиқиш эса камроқ бўлиб қолмоқда.

Биз яхши уй хоҳлаймиз, аммо уни қуриш технологиясига қизиқмаймиз. Яхши машина хоҳлаймиз, аммо унинг янги моделини яратиш ҳақида ўйламаймиз. “Мўъжизавий” дори излаймиз, аммо янги дори яратиш учун қандай

илмий тадқиқотлар кераклиги ҳақида ўйламаймиз. Ҳолбуки, билимли инсон фақат тайёр маҳсулотнинг истеъмолчиси бўлиб қолмайди. У маҳсулот яратувчисига айланади.

Бир мамлакатнинг келажagini унинг қанча автомобиль сотиб олаётгани эмас, қанча янги технология яратгани белгилайди. Унинг қудрати қанча импорт маҳсулот истеъмол қилаётганида эмас, қанча ихтиро қилаётганида намоён бўлади. Биз ҳар қуни хорижликлар яратган маҳсулотларни ишлатамиз. Телефондан фойдаланамиз. Замонавий дори воситаларини қабул қиламиз. Лекин бир лаҳза тўхтаб, ўзимизга савол берадиган вақт келди, назаримда. Биз нима яратяпмиз? Биз келажак авлодга қандай технология қолдирамиз? Биз дунё ҳал қила олмаётган қайси муаммони ҳал қилиш устида ишляямиз? Ибн Сино каби буюк алломалар етишиб чиққан заминда яшар эканмиз, бу саволлар бизни янада кўпроқ ўйлантириши керак.

Агар биз уни фақат тарихдаги буюк шахс сифатида тилга олиб, унинг илмий меросидан илҳом олмасак, бизнинг фахрланишимиз келажакка хизмат қиладими? Бугун бизга муаммони кўриб, унинг ечимини излайдиган инсон – Ибн Синонинг ҳақиқий маънавий ворислари керак. Касалликка қарши янги дори яратадиган, янги технология иختиро қиладиган, сув муаммосига ечим топадиган олимлар керак. Қишлоқ хўжалигини янги босқичга олиб чиқадиغان агрономлар, сунъий интеллект, биотехнология ва тиббиёт соҳасида дунё билан рақобат қиладиган тадқиқотчилар керак. Энг муҳими, бошқалар яратган нарсани сотиб олиш билан чекланмайдиган авлод керак.

Шоҳсанам ОБЛОҚУЛОВА,
ўқитувчи

“Мўъжизавий” дорилардан аҳтиёт бўлинг!

Кечагидек ёдимда. 2020 йилнинг июнь ойи эди. Ўша кезлари бутун дунё ахлини саросимига солган, инсонлар қалбида кўрқув ва хавотир уйғотган COVID-19 пандемиясини авжига чиққанди.

Мен ҳам ўша кунлари Самарқанднинг олис ҳудудларидан бирида набираларим билан умргузаронлик қилиб юргандим. Аммо инсоният бошига тушган бу ташвиш бизни ҳам четлаб ўтмади. Аввал набираларимнинг саломатлиги ёмонлашди. Дастлаб, буни оддий шамоллаш ёки иситма, деб ўйладик. Кейинчалик эса улар ҳам COVID-19 билан курашаётгани маълум бўлди.

Яхшиямки, ёш болаларнинг иммунитетини кучли экан. Касалликни оғир асоратларсиз ўтказиб юборишди.

Аммо бу бало билан ўзим ҳам курашишнича тўғри келди. Ахволим оғирлашгач, тез ёрдам чақирилди ва шаҳар марказидаги, халқ тилида “Манеж” деб аталадиган вақтинчалик шифохонага ётқизишди. Ўша кунлари одамлар орасида кўрқув ҳам, турли миш-мишлар ҳам авжига чиққанди. Вирусдан тезроқ қутулишнинг йўли дея кимдир дори тавсия қилар, бошқа киши табиий дея “чай ва қаҳва”ларни сотиб олишга ундарди.

Ўша пайтларда раҳматли опамнинг ҳам саломатлиги яхши эмаслиги сабабли, турли дори-дармон ва даммалар ҳақида кўп эшитар, турли тавсияларга дуч келардим. COVID-19 билан касалланганим эса айрим “саломатлик посбонлари” ва “тадбиркорлар” учун, гўёки, навбатдаги мижоз пайдо бўлганини аңглатади. Ва, афсуски, бу уринишлар самарасиз қолмади. Содда она эмасмани, фарзандларимга ўша “қаҳва”ни олиб беришларини буюрдим. Ҳатто шифохонага ҳам ўша маҳсулотни олиб келишларини сўраганман.

Айтмоқчи бўлганим, бугун ўша кунларни эсласам, юрагим орқага тортиб кетади. Чунки менга “даво” сифатида тавсия қилинган, рекламасига ишониб истеъмол қилган ўша “қаҳва” соғайиш сари эмас, ўлим сари етаклади. Яъни, ахволим янада оғирлашди...

“Adolat” газетасида эълон қилинган “Соққани бос, соққани!..” ёхуд одамлар дардидан даромад топаётганлар сарлавхали мақолани ўқиб, бахтиёр ўша кунларни яна бир бор ёдга олдим.

Мақолада кўтарилган муаммо, аслида, фақат бир инсон ёки бир оилани уйлантирадиган масала эмас. Бу – бугунги жамият олдида турган жиддий муаммо. Чунки орадан олти йилга яқин вақт ўтган бўлса-да, одамлар-

нинг дарди орқали даромад топиш истагида бўлган “тадбиркорлар” ва сохта рекламачилар ҳали ҳам қайта-қайта йўқ. Аксинча, уларнинг усуллари тобора “замонавийлашиб”, сафлари кун сайин “кенгайиб” бормоқда.

Бугун телевизорни ёксангиз ҳам, ижтимоий тармоқларни кўрсангиз ҳам, “мўъжизавий” дори-дармонлар, биологик фаол қўшимчалар, даммалар ва “қаҳва”лар рекламасига дуч келиш мумкин.

Ўйимиздан 200 метрча нарида Қахрамон деган киши яшайди. 20 йилдан буён қандли диабет касаллиғи билан курашиб келади. Бормасан табиий, кўрсатмаган шифокор қолмасан. Бу касалликдан буткул соғайиб кетмаган бўлса-да, шифокорларнинг доимий назорати остида қондаги қанд миқдорини бир маромда сақлаб келади. Демак, “Қандли диабетдан бутунлай халос бўласиз”, деган ваъдалар асоссиз.

Энг ачинарлиси, бу рекламаларнинг аксариятида инсоннинг энг нозик нуқтаси – унинг дарди ва умиди нишонга олинади. Чунки касал инсон соғайишни хоҳлайди-да. Яқинлари эса унинг ҳаёти учун ҳар қандай имкониятдан умид қилади.

Биламиз, бугун ахборот технологиялари тараққий этгани чекка ҳудудларда ҳам сезиляпти. Натижада фирибгарлик усуллари ҳам янги кўриниш касб этмоқда. Илгари шубҳали маҳсулотни сотиш учун бозор ёки кўча-қўйда харидор излаш керак бўлган бўлса, ҳозир бунинг учун битта реклама ролиги кифоя.

Дард – бизнес эмас. ЎШУ ГАЗЕТАҲАҚИДА МАҚОЛА МЕНИ, ЭНГ АВАЛЛО, АНА ШУ ҲАҚИҚАТ ҲАҚИДА ЎЙЛАША МАЖБУР ҚИЛДИ. БУ, ШУНЧАКИ, СОХТА РЕКЛАМА ҲАҚИДАГИ МАҚОЛА ЭМАС. БУ – ЖАМИЯТНИНГ ЭНГ ОҒРИКЛИ НУҚТАЛАРИДАН БИРИГА ҚЎЛ УРГАН, ИНСОННИНГ

ИШОНЧИ, УМИДИ ВА САЛОМАТЛИГИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ АЙРИМ КИМСАЛАРНИНГ ТИЖОРИЙ МАНФААТИГА ҚЎРСОН БЎЛАЁТГАНИНИ КЎРСАТГАН ЖИДДИЙ ТАҲЛИЛДИР. МЕН БУНИ ЎЗ БОШИМДАН ЎТКАЗГАН ИНСОН СИФАТИДА ЯХШИ БИЛАМАН.

Тозабуви ХИДИРОВА,
Самарқанд вилояти

Адади – 4 005
Босишга топшириш вақти – 21.00
Босишга топширилди – 21.10
Баҳоси келишилган нархда

Тахририятга келган қўлхатлар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жаавобгар эмас. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаавобгар.

“Шарк” НМАК босмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

ADOLAT
Муассис: “Адолат” СДП Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Исроҳ ХАМРОЕВ

Тахрир хайъати:
Баҳром АБДУХАЛИМОВ
Наримон УМАРОВ
Муҳаммад АЛИ
Гавҳар АЛИМОВА
Муҳаррам ДАДАХОДЖАЕВА

Қодир ЖЎРАЕВ
Озода ПАРПИБОЕВА
Тошпўлат МАТИБАЕВ
Абдуқамол РАҲМОНОВ
Собир ТУРСУНОВ

QR коди орқали газетанинг электрон вариантини юклаб олинг!

Котибият – 71 288-42-14 (144); 95 096-07-75
Қабулхона – 71 288-42-12 (141)

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 100

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқиб боплаган

Навбатчи муҳаррир – Абдуқамол Йўлдошев
Масъул котиб – Абдуғани Содиков

ISSN 2093-5217

Тахририят манзили: 100043, Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани “Шарк тоғи” кўчаси, 23-уй.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан 2006 йил 6 декабрда рўйхатга олинган. Қоғоз бичими А-2. Ҳажми – 3 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Буюртма Г – 901

Адади – 4 005
Босишга топшириш вақти – 21.00
Босишга топширилди – 21.10
Баҳоси келишилган нархда

Тахририятга келган қўлхатлар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жаавобгар эмас. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаавобгар.

“Шарк” НМАК босмахонасида чоп этилди.
Қорхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.